

GIỮ SẮC XANH CHO CẢNH RỪNG NGUYÊN SINH

LÊ TÂM

Tỉnh Đoàn Quảng Bình

Được đánh giá là vùng đa dạng sinh học với những loài động thực vật đặc hữu và quý hiếm song khu vực rừng Động Châu - Khe Nước Trong thuộc xã Kim Thủy, huyện Lệ Thủy vẫn đang là rừng phòng hộ. Trong khi Quảng Bình đang hoàn thiện các thủ tục để thành lập khu bảo tồn thiên nhiên thì các loài động vật quý hiếm trong khu vực này có nguy cơ bị đe dọa. Do đó, trong thời gian qua, các đơn vị chức năng, trong đó trực tiếp là Ban quản lý rừng phòng hộ Động Châu đã không ngừng nỗ lực thực hiện các nhiệm vụ bảo vệ tính đa dạng của nguồn tài nguyên thiên nhiên quý giá này.

Động Châu - Khe Nước Trong nằm giáp biên giới Việt - Lào và Khu Bảo tồn thiên nhiên Bắc Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị. Khu vực này chủ yếu là rừng nhiệt đới thường xanh nằm trong vùng sinh thái rừng tự nhiên, có diện tích trên 22.000ha. Rừng ở khu vực Động Châu - Khe Nước Trong đến thời điểm này rất quý hiếm, không những chỉ ở Việt Nam mà còn trên thế giới. Theo các nhà khoa học những loài động thực vật đặc hữu khu vực rừng Động Châu - Khe Nước Trong chỉ đứng sau Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng. Khu vực này được ví như một mái nhà xanh chở che cho hàng vạn cư dân sinh sống ở lưu vực sông Kiến Giang và Long Đại. Qua điều tra khu hệ thực vật tại Động Châu, các nhà khoa học đã thống kê được 987 loài, 539 chi thuộc 141 họ trong năm ngành thực vật bậc cao. Trong số các loài được ghi nhận có 54 loài thực vật quý hiếm nằm trong Sách đỏ Việt Nam 2007 và Sách đỏ thế giới. Thời gian gần đây, Động Châu - Khe

Cán bộ và người dân cùng chăm sóc bảo vệ rừng

Ảnh: L.T

Nước Trong được giới khoa học nhắc đến nhiều hơn khi phát hiện sự phân bố của loài Sao La và nhiều loài thú quý hiếm khác. Khu vực rừng ở đây được đánh giá có giá trị đa dạng sinh học rất cao, với nhiều loài quý hiếm, đặc hữu như gụ mật, gụ lau, lim xanh, vù hương, re hương, dạ hương, các loài trong họ dầu... Năm 2014, Thủ tướng Chính phủ ban hành quyết định phê duyệt quy hoạch tổng thể bảo tồn đa dạng sinh học của cả nước đến năm 2020, định hướng đến năm 2030, khu vực rừng Động Châu - Khe Nước Trong được quy hoạch thành lập Khu bảo tồn (khu dự trữ thiên nhiên) trong phân kỳ từ 2015 - 2020.

Ban quản lý rừng phòng hộ Động Châu được giao quản lý và bảo vệ hơn 22.000ha rừng. Trong lâm phần do đơn vị quản lý có 10 bản người dân tộc Vân Kiều sinh sống, địa hình hiểm trở nên tình hình khai thác, vận chuyển, buôn bán lâm sản trái phép trên địa bàn diễn biến phức tạp. Đặc biệt, vào mùa khô, thời tiết nắng nóng kéo dài nên nguy cơ xảy ra cháy rừng luôn ở mức rất cao. Trước tình hình đó, lãnh đạo Ban Quản lý rừng phòng hộ Động

Châu đã triển khai những biện pháp tích cực thực hiện công tác quản lý, bảo vệ rừng, chống lấn chiếm đất rừng và phòng cháy, chữa cháy rừng có hiệu quả. Cụ thể, đơn vị đã triển khai tổ chức giao rừng cho các tổ, trạm quản lý, bảo vệ đối với những diện tích rừng đã được xác định. Hiện tại trên toàn lâm phần bố trí 07 trạm bảo vệ rừng và 08 chốt trực thường xuyên 24/24 ở trong rừng, thường xuyên phối hợp với các tổ chức, đơn vị đóng trên địa bàn như bộ đội biên phòng, công an để quản lý, bảo vệ rừng, truy quét lâm tặc tại các “điểm nóng”, tháo gỡ và phá hủy các lán trại và bẫy thú của người dân đặt trái phép trong rừng.

Xác định công tác tuyên truyền là khâu then chốt trong việc hạn chế người dân vào rừng khai thác trái phép lâm sản quý hiếm, Ban Quản lý rừng phòng hộ Động Châu đã đẩy mạnh tuyên truyền các văn bản pháp luật liên quan đến công tác bảo vệ rừng, các văn bản, chỉ thị của Trung ương, của tỉnh, của huyện về công tác bảo vệ rừng và phòng cháy, chữa cháy rừng sâu rộng trong các tầng lớp nhân dân, cắt cử cán bộ về tận từng thôn, bản hướng dẫn bà con cách thức đốt lau sậy tại các biên bãi, tránh xảy ra cháy lớn trên diện rộng... đồng thời tuyên truyền nâng cao nhận thức cho người dân về tầm quan trọng, về giá trị của nguồn tài nguyên thiên nhiên ở khu vực Động Châu - Khe Nước Trong. Bởi vậy, từ đầu năm 2018 đến nay, tình hình vi phạm luật quản lý và bảo vệ tài nguyên rừng trên địa bàn đơn vị quản lý đã giảm đáng kể. Đặc biệt từ nhiều năm qua, trên địa bàn không có vụ cháy rừng lớn nào xảy ra. Cùng chúng tôi đi thăm rừng, ông Hồ Văn Miên - Bí thư Chi bộ bản Rum Ho nói: “Những năm gần đây, được Đảng, Nhà nước, nhất là các anh em ở kiểm lâm về tuyên truyền, giao đất giao rừng cho bà con nên dân bản đã hiểu được giá trị của khu rừng nguyên sinh. Bữa nay, bà con nhân dân ít vào rừng hơn, có vào cũng chỉ lấy mật ong thôi. Cán bộ kêu làm việc tốt là chúng tôi đồng tình ngay”.

Mặc dù đạt được những kết quả khả quan trong công tác quản lý bảo vệ rừng nhưng thực tế đặt ra cho khu vực rừng Động Châu - Khe Nước Trong đó là nếu không có chế tài quản lý đặc biệt thì sẽ có nguy cơ đe dọa đến các loài quý hiếm ở khu vực này. Ông Trương Minh Quảng - Giám đốc Ban Quản lý rừng phòng hộ Động Châu mong muốn: “Nếu rừng Động Châu - Khe Nước Trong được nâng cấp lên khu bảo tồn thiên nhiên thì có được rất nhiều cái lợi. Các chương trình, dự án được đưa về đây để bảo tồn thiên nhiên, trong đó có những chương trình đảm bảo sinh kế cho bà con, từ đó đời sống của người dân ven rừng sẽ được nâng lên, hạn chế tác động vào rừng. Bên cạnh đó, các chế tài về quản lý bảo vệ rừng cũng được thắt chặt hơn, đồng thời vai trò của cán bộ ban sẽ được nâng lên cả về trách nhiệm cũng như năng lực quản lý. Có như vậy mới bảo vệ được nguồn tài nguyên quý giá này”. Mong muốn của ông Trương Minh Quảng quả thật xác đáng! Việc sớm thành lập khu bảo tồn thiên nhiên sẽ tạo thêm nhiều cơ hội bảo tồn nguồn tài nguyên và giá trị của rừng Động Châu - Khe Nước Trong, đóng góp cho công tác bảo tồn thiên nhiên không chỉ cho Việt Nam mà còn cho cả toàn cầu.

Động Châu - Khe Nước Trong là “kho báu” của thiên nhiên ban tặng cho mảnh đất Lệ Thủy nói riêng và Quảng Bình nói chung. Nếu không kiên quyết bảo vệ, “kho báu” đó sớm muộn sẽ mất đi. Bảo vệ nguồn tài nguyên quý giá này không chỉ là trách nhiệm của các cơ quan, ban ngành mà là trách nhiệm của toàn dân. Để phát huy trách nhiệm đó, việc giao đất, giao rừng đi kèm với chuyển dịch cơ cấu kinh tế địa phương là những điều kiện quan trọng để giảm thiểu tác động đến tài nguyên rừng. Đồng thời, việc nâng cấp lên thành khu bảo tồn thiên nhiên sẽ là yếu tố cần thiết để Động Châu - Khe Nước Trong luôn giữ mãi giá trị của đa dạng sinh học, giữ mãi màu xanh của rừng nguyên sinh cho thế hệ con cháu mai sau ■